

CELOEVROPSKÝ DEN PŘEDČASNĚ NAROZENÝCH DĚTÍ – PREMATURITY DAY **18. 11. 2009, Praha**

Eva Pavlíková, Lenka Novotná

17. listopadu 2009, kdy jsme si v České republice připomněli výročí sametové revoluce a 20. narozeniny naší poněkud nedonošené demokracie, Evropa slavila Den předčasně narozených dětí. Tuzemská oslava se konala o den později – 18. 11. 2009 v Praze v komorním prostředí akademického salonku Faustova domu, kde proběhl workshop s podtitulem 12 dobrých investic do budoucnosti předčasně narozených dětí. Akci programově i organizačně zajistilo občanské sdružení Nedoklubko ve spolupráci s Všeobecnou fakultní nemocnicí Praha a její součástí byl křest knihy kolektivu autorů *Narodilo se předčasně*.

Po úvodu předsedkyně Nedoklubka Lenky Novotné začal odborný program. Moderátorka Štěpánka Duchková (patronka o. s. Nedoklubko a maminka předčasně narozených dvojčat) uvedla blok našich neonatologických špiček. Prof. MUDr. Richard Plavka, CSc. zhodnotil pokroky v neonatologii předčasně narozených dětí v průběhu historie. Česká neonatologie za tuto dobu dohnala úroveň běžnou v civilizovaném světě a v mnohém je i dál. Současná situace je taková, že procento předčasně narozených dětí mírně stoupá, díky pokroku medicíny se daří zachránit i děti narozené ve 23. až 24. gestačním týdnu a děti s neuvěřitelně nízkou porodní hmotností – pod 750 g. Pozornost se od záchrany života přesouvá k zajištění co nejvyšší jeho kvality a zdraví. Několik velmi předčasně narozených dětí, které svůj nečekaný příchod na svět zvládly bez velkých trvalých následků, jsme mohli vidět na vlastní oči. Přišli oslavit svůj den spolu s rodiči.



Prof. MUDr. Richard Plavka, CSc.



Evička A., narozená ve 24. g. t. (670 g, 33 cm)

MUDr. Milena Dokoupilová vystoupila s příspěvkem Jsem tu dřív a je to realita. Nejčastější příčinou neplánovaného předčasného porodu bývá infekce či jiné onemocnění matky. Dále hovořila o kategorizaci nedonošenosti a nejzávažnějších zdravotních komplikací dětí po předčasném porodu, kterými jsou intrakraniální krvácení, periventrikulární leukomalacie, bronchopulmonální dysplazie a retinopatie nedonošených.

Následně MUDr. Daniela Marková představila projekt budoucího multioborového zdravotnického Centra pro děti s perinatální zátěží, které by mělo začít fungovat v roce 2010 v prvním patře Dětského areálu Karlov v Praze. V posledním příspěvku před přestávkou MUDr. Magdalena Chvílová Weberová, neonatoložka z Havlíčkova Brodu, hovořila o medicínském i psychologickém významu výživy mateřským mlékem a kojení pro předčasně narozené děti.



foto: E. Pavlíková

Zleva: MUDr. D. Marková, MUDr. M. Chvílová Weberová

Další blok zahájila Bc. Gabriela Šťastná, obchodní zástupkyně firmy Medela. Představila možnosti technické podpory laktace u matek po předčasném porodu. Dále psycholožka PhDr. Daniela Sobotková, CSc. z Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze vysvětlila důležitost dlouhodobého psychologického sledování vývoje předčasně narozených dětí. Mnohé mírnější vývojové odchylky nabývají na významu až později, např. v době kdy dítě nastupuje do mateřské školy či zahajuje povinnou školní docházku. Je tedy dobré o nich vědět a odbornou psychologickou péčí o předčasně narozené děti rozšířit i po dosažení dvou let jejich života.

Ing. Eva Kopasová, aromaterapeutka, praktikantka jemných terapií dotykem a zakladatelka Akademie něžného doteku působící v Domě osobního rozvoje Maitrea v Praze, informovala o možnostech terapií dotykem, které jsou vhodné pro malé a křehké předčasně narozené děti. Zmínila své zkušenosti s bazální stimulací, bezkontaktními masážemi a tzv. motýlími masážemi. Dotekové terapie je možné kombinovat s použitím zastudena lisovaných rostlinných či některých aromatických olejů v lékopisné kvalitě. Dotyk kůže na kůži (skin to skin) má pro předčasně narozené dítě obrovský význam. Nahrazuje mu ztracenou taktilní stimulaci, kterou dítěti za normálních okolností hojně poskytuje vnitřní prostředí dělohy.



Pohled do sálu

Poslední blok příspěvků zahájila Mgr. Eva Pavlíková, psychologka působící na Fakultě sociálních studií MU v Brně, která informovala o možnostech multidisciplinární pomoci dětem a jejich rodinám prostřednictvím rané péče. Raná péče patří do sociálních služeb na základě zákona 108/2006 Sb. Jedná se o službu terénní, rodinám s předčasně narozeným dítětem tak odpadá nutnost cestování za odborníky. Význam rané péče spočívá nejen v postupech na podporu vývojových dovedností dítěte, ale též v psychosociálním a terapeutickém doprovázení rodičů v obtížné životní situaci po předčasném porodu.

Příspěvek muzikoterapeuta Mgr. Jiřího Kantora představil možnosti využití hudby a zpěvu na neonatologických jednotkách intenzivní péče. To je v zahraničí poměrně progresivně se rozvíjející oblast. Výsledky výzkumů naznačují, že děti, které mají možnost slyšet nahrávky hlasu či zpěvu své matky, lépe prospívají. Matka a dítě jsou spojitě nádoby. To, že žena svému dítěti zpívá a je vůbec schopna zpívat, může znamenat též významný krok na cestě práce se šokem a psychickou krizí po prožitku předčasného porodu. Zpěv je

významným podnětem pro dítě a zároveň psychoterapeutický pro matku. Při této příležitosti byl prvně prezentován projekt zamýšleného českého výzkumu působení nahrávek řeči matek a nahrávek ukolébavek zpívaných matkou na stabilizaci životních funkcí předčasně narozených dětí v inkubátorech, který by se měl uskutečnit v perinatologickém centru v Olomouci.

Další muzikoterapeut Mgr. Matěj Lipský se podělil o své zkušenosti s použitím terapií hudbou a zvuky u dětí s různými druhy a hloubkou postižení. V praktické ukázce účastníci mohli prožít zkušenost, že hudba působí nejen zvukem, ale i vibrací a tím oslovuje v lidském mozku mnohé pravohemisférové oblasti. Správně zvolené zvuky vhodné intenzity a přiměřené doby působení mohou znamenat pro předčasně narozené děti vhodnou (a hlavně příjemnou) stimulaci pro jejich nezralý mozek a nervový systém.



Mgr. M. Lipský



Mgr. J. Kantor

Po odborném programu následoval křest knihy *Narodilo se předčasně*, kterou vydalo nakladatelství Portál. Představil se skoro celý autorský kolektiv: MUDr. Milena Dokoupilová, MUDr. Barbora Fišárková, PhD., Ing. Eva Kopasová, Mgr. Ľubica Kaiserová a Lenka Novotná. Křtem provázela Mgr. Jitka Pourová a dílo do světa vyprovodila i redaktorka Mgr. Marie Těthalová, obě z nakladatelství Portál.

Knížka je velmi praktická. Rodiče, kterým se miminko narodí o něco či o více dříve, než čekali, v ní naleznou koncentraci důležitých informací a kontaktů na odborníky na jednom místě.



foto: E. Pavlíková

Křest knihy Narodilo se předčasně: Mgr. M. Těthalová a část autorského kolektivu

Program workshopu:

<http://1.bp.blogspot.com/.../workshop.jpg>

Více fotografií je v prezentaci této události na Facebooku:

<http://www.facebook.com/home...event>

Křest knížky Narodilo se předčasně má též svou prezentaci na Facebooku:

<http://www.facebook.com/home...album>

O autorkách:

Mgr. Eva Pavlíková - psycholožka, vyučuje a studuje na katedře psychologie Fakulty sociálních studií MU v Brně. Zaměřuje se na problematiku raných fází vývoje člověka a na problematiku psychologie kreativity.

Kontakt: epavliko@fss.muni.cz.

Lenka Novotná - je předsedkyní občanského sdružení Nedoklubko. Má vlastní zkušenost s porodem nedonošených dvojčat a s hledáním cest k budování vzájemného vztahu. Ve své profesní práci se věnuje projektovému řízení.

Kontakt: novotna@nedoklubko.cz.

Pavlíková, E. Novotná, L. (2010). Celoevropský den předčasně narozených dětí – Prematurity Day, 18. 11. 2009, Praha [zpráva z konference]. *E-psychologie* [online]. 4(1), 58-63 [cit. vložít

datum citování]. Dostupný z WWW: <http://e-psycholog.eu/pdf/pavlikova_etal-zp.pdf>. ISSN 1802-8853.